Elevrådet på Värmdö gymnasium i Stockholm:

"Vi protesterar mot avgifterna"

– Skolans främsta uppgift är att förmedla kunskap, inte att vara ekonomiskt effektiv och införa kunskapsfientliga avgifter, säger Martin Schibbye, ordförande för elevrådet på Värmdö gymnasium i Stockholm, som beslutat sig för att ta strid mot avgifter i skolan.

Värmdö gymnasium i Stockholm är en medelstor gymnasieskola med knappt 1000 elever. Martin Schibbye, som går tredje och sista året på naturvetenskapliga programmet, är ordförande i gymnasiets elevråd. Han är en av dem som drivit frågan om att sätta stopp för avgifter i skolan.

Det började med kopieringskort

– Diskussionerna började när kopieringskorten infördes för knappt två år sedan, minns Martin. Det kostar 15 kr för 25 kopior. Vi måste kopiera papper för att kunna ta del av undervisningen. Ibland får vi också betala för studiebesök som är obligatoriska.

– Det handlar inte om stycket pengar, det är en principfråga. Skolan ska vara avgiftsfri.

Den fråga som fått eleverna att reagera är prövningsavgiften på 500 kr.

– Skolan motsätter den som vill studera, säger Martin. Elever som vill höja upp sina betyg får svaret att "det kan ni göra på Komvux efter tenta upp efter gymnasiet". Problemet är att det då kostar 500 kr per betyg.

– Avgiften skapar ett klyfta mellan de som har pengar och de som inte har. Eleven hindras att få kunskaper, vi hindras att lära.

Martin tycker att införandet av avgifter rimmar illa med gymnasiereformen.

Ska sträva efter gratis utbildning

– Den säger att all utbildning ska vara avgiftsfri. Och i FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, som Sverige skrivit under, står att man ska sträva efter att införa en successiv utbildning för alla, i princip gör vi tvärtom.

– Detta är en olycklig utveckling, fortsätter han. Som vi kunnat läsa i flera tidningar under hösten finns ingen enhetlig svensk skola. Det är segregerat både inom och mellan skolorna. Införandet av avgifter bejdar knappast en sådan utveckling.

– Det verkar som om det tänker ett antal räknenissar som ska få budgeten att gå ihop och hoppas att alla blir glada när de lyckas med det. Har man den utgångspunkten är det nästan vad som helst man kan hitta på.

– Vi ska rikta in protesterna mot prövningsavgiften. Den är något som drabbar alla. Vår målsättning är att få igång en kampanj mot prövningsavgiften som mynnar ut i en demonstration utanför Skolverket i Stockholm, säger Martin Schibbye, ordförande för elevrådet på Värmdö gymnasium i Stockholm.

Det är också ett klassfrågor. Det är inte samma sak för en elev som har föräldrar med akademisk utbildning och som själv kommer att läsa vidare på universitet som för en elev som har föräldrar med kortare utbildning och som själv kanske inte kommer att fortsätta på universitet.

– Men efter att vi upprättat kontakten i lokaldiskussionerna har reaktionerna hittills varit mer positiva.

– Våra elevråd måste är öppna för alla elever, inte bara klassföreståndarna. Det gör att motsättningar för karaktären av skuggsamhälle. Vi har en brist på förtroende bland eleverna.

Elevrådet på Värmdö gymnasiet har beslutat sig för att på vidare med frågan. Bland annat håller de på att kontakta övriga elevråd i Stockholm samt Elevorganisationen.

Kampanj mot prövningsavgiften

Det har gått en vecka sedan skolledningen meddelade att det ekonomiska underlaget för att införa prövningsavgiften är för svagt för att införandet ska kunna genomföras.

Eleverna på Värmdögymnasiet har haft livliga diskussioner om hur man ska protestera mot utvecklingen.

I våras skickade elevrådet en skrivelse till kommunens skolnämnd där de framställde sig emot prövningsavgiften och förordade att prövningarna ska vara avgiftsfria samt att möjligheten att pröva för ett högre betyg ska finnas även under pågående gymnasietid.

Skolnämndens ordförande skrev då tillbaka att skolledningen "tror att det kommande diskussioner från elevrådet ska leda fram till en bra lösning för alla".

Det är allvarligt att de inte har fört diskussioner med skolledningen redan att det ekonomiska underlaget är för svagt, säger Martin. Vi skickade en ny skrivelse i november som också förenedades till lokaldiskussionerna, och de säger positivt om vårt arbete.

Diskuterat i klasserna

❑ Har är stämningarna bland eleverna? Är elevrådets agerande förankrat?

– Vi har tagit upp frågan i klasserna. Responsen har varit att det är bra att vi tar kamp för elevernas rättigheter. Det har också funnits en viss uppgivenhet, om att politiker ändå inte kommer att lyssna på oss.

– Vår målsättning är att få igång en kampanj mot prövningsavgiften som mynnar ut i en demonstration utanför Skolverket i Stockholm, förklarar Martin och väger avslutningsvis.

– Skolans främsta uppgift är att förmedla kunskap, inte att vara ekonomiskt effektiv och införa kunskapsfientliga avgifter.

PATRIK PAULOV

Cecilia Jiménez, Böckängsgymnasiet i Borås:

Utbildning borde vara gratis!